

BRIGHT GREEN ISLAND

B O R N H O L M

Bornholm

- 37 km fra Sverige
- 180 km fra København
- 588 km²
- 42.800 indbyggere
- 77 indbyggere pr. km²

Demografisk fremtid

	Ændringer i: 2008 til 2016		Arbejdsløshed 2008 til 2024			2024
	Arbejdsstyrke (ændring i antal personer)	Beskæftigelse (ændring i antal job)	2008	2016	2020	
Ufaglært, studenter mv.	-1351	-1695	361	643	658	390
EUD handel	-565	-501	100	36	-64	-213
EUD Byggeri	-188	-73	62	-53	-222	-253
EUD jern og metal	-272	-305	86	119	44	-42
EUD Social og sundhed	-79	-13	21	-44	-34	-20
EUD andre	-159	-106	70	17	-128	-206
KVU alle	-107	+10	37	-80	-205	-277
MVU pædagogisk	-7	+46	19	-35	-28	3
MVU folkeskolelærere	-67	-46	6	-15	11	67
MVU Samfundsfaglig	-5	+28	25	-8	-24	-60
MVU Teknisk	-56	-49	4	-3	-33	-28
MVU Sundhedsfaglig	-98	+12	*	-108	-144	-161
MVU Universitetsbachelor	+20	+15	*	6	-3	-12
LVU Humanistisk	-8	+14	4	-18	-33	-55
LVU Naturvidenskabelig	-10	+17	*	-26	-42	-57
LVU Samfundsfaglig	-9	+25	*	-32	-42	-46
LVU Sundhedsfaglig	-31	+21	*	-53	-73	-87
LVU Andre	-8	-8	*	0	-7	-17
Forskere og PhD	1	+4	*	-3	-7	-9
Ukendt uddannelse	4	+14	24	13	-50	-82
SUM	-2.996	-2.591	824	419	-425	-1165

Bornholm an island in the center of the Baltic Sea

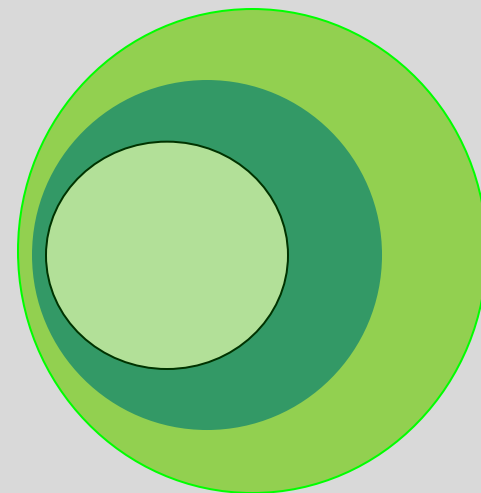
BALTIC SEA REGION

- 9 lande
- 85 millioner mennesker
- 15 millioner 10 km fra kysten
- Fælles kulturel arv
- EU udvidelse i 2004

Bornholm / Denmark

- **Bornholms Energistrategi i 2007**
- **Vækstforums Energistrategi i 2009**
- **Bright Green Island vision og aktionplan plan 2014**

Bright Green Island og Bygge- og anlægsbranchen

- Bornholmske håndværksmestre ser markedsandele i grønt byggeri og Bright Green Island
- De manglede kompetencer til at løfte opgaven
- Kan Bornholm mon profilere sig på grønne kompetencer

Bygge- og anlægsklyngens forundersøgelse

- 40 % af vores samlede forbrug til energi går til opvarmning af bygninger
- 98 % af den samlede byggeaktivitet er energirenovering
- Og vi i har snart 10 spildte år bag os
- Det er håndværkerne der har de primære kontakt med bygherrer ifm. med renovering
- Svendene er dem der får et tæt forhold til bygherrer i og med at det er dem der går hjemme hos folk og får sig en snak over en kop kaffe.

- Det er håndværkerne der har de primære kontakt med bygherrer ifm. med renovering – udgør 80 %
- Svendene er dem der får et tæt forhold til bygherrer i og med at det er dem der går hjemme hos folk og får sig en snak over en kop kaffe.
- Som håndværker udtaler man sig kun om ting man ved med sikkerhed
- Faggrænseproblematikken som forhindring for energispareløsning der går på tværs af klimaskærm og installationer.

Nationale initiativer i 2009

- Udfordringen løses med kortvarige kurser
- Erhvervsskoleunderviserne mangler samme kompetencer
- Indtænker ikke bæredygtighed
- Indtænker ikke holdninger og adfærd

Hvorfor ikke bare viden, men også holdninger og adfærd

- Det handler om at gøre sig umage og være stolt af sit arbejde
- Det handler om at kunne se meningen med, hvorfor man gør det
- Ikke CO2 reduktion og bæredygtighed men gerne kroner og øre
- Håndværkere skal ikke bare vide, det skal også have gjort

Grøn Håndværker på Campus Bornholm

- 4 ugers kursus – sammenhængende og split
- Indtænker både klimaskærmsfolk og installationsfolk
- Fokus både på faglige og bløde kursusdele – mersalg og non-energy-benefits
- Koblet til praksis - demonstrationsbyggerier
- Nu 73 færdigudklækkede grønne håndværkere (udaf øens godt 500 håndværkere)

Evaluering af Grøn Håndværker på Campus Bornholm

- Første meldinger
 - For meget beregning
 - For langt
 - For tværfagligt
- Sidste meldinger
 - Det at vi har lært at beregne er jo det, der gør, at vi tør tale med vores kunder omkring energirenovering.
 - Det er først nu den grønne hjernevask virker.
 - Det er jo gennem det tværfaglige, at vi har fået alle vores aha-oplevelser.

Eksemplets magt – som motor for grøn vækst

Flere holdninger og adfærd

- Man kan da ikke foreslå sin kunde 10 cm tykkere vægge
- Træfiberisolering sætter sig, kan ikke forsikres, er for dyrt, er brandfarligt, dampbremse kan ikke bruges i vådrum
- Dansk byggeri køber dansk – mens mange af de velafprøvede bæredygtige produkter findes på hylder i udlandet.
- Bæredygtighed handler om pandebånd og lejrball

Grøn Håndværker på Campus Bornholm

- 73 færdigudklækkede grønne håndværkere (ud af øens godt 500 håndværkere)
- Glade og igen stolte af deres arbejde
- Tilfører organisationen ny energi
- Er med til at udvikle nye løsninger
- Maksimerer salget i virksomheden

Hvilken virksomhedsejer vil ikke gerne det?

Bygge- og anlægsklyngen arbejder for bæredygtigt byggeri, fordi det er morgendagen

- **Bedst til at bygge og renovere energibesparende og bæredygtigt, fordi det er fremtiden**
- **I stand til at bevare fremtidens store bygge- og renoveringsopgaver på bornholmske hænder**
- **Optimalt efteruddannet**
- **Interessant for nationale vidensinstitutioner**
- **Gode til at samarbejde på tværs af virksomheder**
- **Foretrukken partner for den offentlige sektor**
- **Landskendt og verdenskendt**
- **Attraktiv for kvalificeret arbejdskraft**

Grønne Håndværkere bliver Energivejledere

- Snart har Bornholm den tætteste koncentration af Energiejledere i Danmark
- De kommer gerne over og byder ind med deres viden og erfaringer i resten af Danmark 😊

Vil du vide mere?

Om Business Center Bornholms aktiviteter indenfor grønt byggeri

- læs mere på: www.bornholm.dk/groentbyggeri
- eller kontakt Camilla Sandfeld på 30 70 20 34 eller cs@bornholm.dk

Om Grøn Håndværker

- kontakt Mogens Christiansen, Campus Bornholm, 30 12 78 48

